

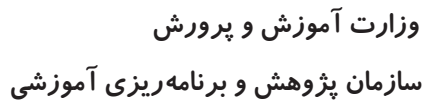
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اَللّٰهُمَّ صَلِّ عَلٰى مُحَمَّدٍ وَ اٰلِ مُحَمَّدٍ وَ عَجِّلْ فَرَجَهُمْ

فارسی اول دبستان

فارسی - اوّل دبستان - ۱۰۳

سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی

دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه نظری

فریدون اکبری شلدره، فردوس حاجیان، حسین قاسم پور مقدم، حسن ذوالفقاری، مصطفی رحمان دوست، محمدرضا سنگری، عبدالرحمان صفارپور، غلامرضا عمرانی، گلزار فرهادی و شهین نعمت زاده (اعضای گروه تألیف)

اداره‌ی کلّ نظارت بر نشر و توزیع مواد آموزشی

احمد رضا امینی (مدیر امور فنی و چاپ)۔ مجید ذاکری یونسی (مدیر ہنری و طراح جلد)۔ سید علی موسوی (طراح گرافیک)۔ سید علی موسوی و مہناز خسرو پناہ (صفحہ آرا)۔ محمد حسین تهرانی، مانا نبوی فرہمند، الہ اسماعیل زادہ، سیاوش ذوالفقاریان، علی خدایی، سحر حقگو، زندہ یاد علی عامہ کن، امیر نساجی، اکبر افشار، مرضیہ سرمشقی، زہرا فلاحی، حمید رضا بیدقی، شیوا ضیایی، تارا کاوندی، زندہ یاد علی نامور، علی نورپور، محمد حسین سروش، مہدیہ صفایی نیا، ثمین صبور، فرید نیک سروش، سید علی موسوی و مجید ذاکری یونسی (تصویر گراں)۔ کامران انصاری (طراح خط ریا نہ ای)۔ حمید ثابت کلاچاہی، ناہید خیام باشی، شاداب ارشادی، نوشین معصوم دوست و زہرا محمد نظامی (امور آمادہ سازی)

تهران: خیابان ایرانشهر شمالی - ساختمان شماره ۴ آموزش و پرورش (شهید موسوی)

تلفن: ۹-۸۸۸۳۱۱۶۱، دورنگار: ۸۸۳۰۹۲۶۶، کد پستی: ۱۵۸۴۷۴۷۳۵۹

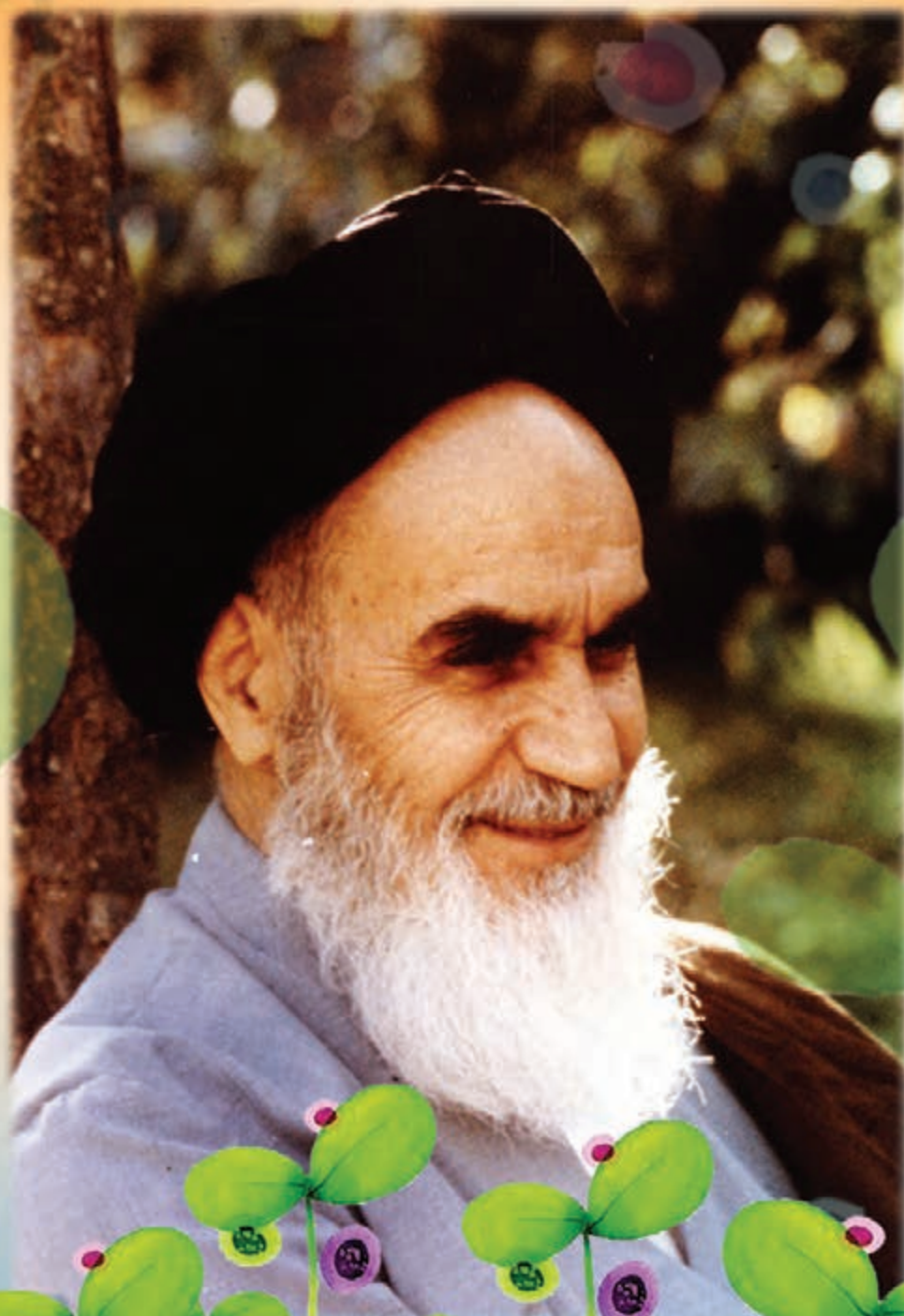
شرکت افست «سهامی عام» (www.Offset.ir)

چاپ شانزدهم ۱۴۰۵

برای دریافت فایل pdf کتاب‌های درسی به پایگاه کتاب‌های درسی به نشانی www.chap.sch.ir و برای خرید کتاب‌های درسی به سامانه‌ی فروش و توزیع مواد آموزشی به نشانی www.irtextbook.ir یا www.irtextbook.com مراجعه نماید.

کلیدی حقوق مادی و معنوی این کتاب متعلق به سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی وزارت آموزش و پرورش است و هر گونه استفاده از کتاب و اجزای آن به‌صورت چاپی و الکترونیکی و ارائه در پایگاه‌های مجازی، نمایش، اقتباس، تلخیص، تبدیل، ترجمه، عکس‌برداری، نقاشی، تهیه فیلم و تکثیر به هر شکل و نوع بدون کسب مجوز از این سازمان ممنوع است و متخلفان تحت پیگرد قانونی قرار می‌گیرند.

امام مهربان

فهرست

■ مقدمه

■ بخش ۱: نگاره‌ها

- ۱- به خانه‌ی ما خوش آمدی
با هم بخوانیم (خدای مهربان)
- ۲- بچه‌ها، آماده!
- ۳- یک و دو و سه، راه مدرسه
- ۴- به مدرسه رسیدیم
با هم بخوانیم (راه مدرسه)
- ۵- از کلاس ما چه خبر؟
- ۶- بازی، بازی، تماشا
- ۷- به به چه روستایی!
با هم بخوانیم (سبز و سبز و سبز)
- ۸- چه دنیای قشنگی!
- ۹- در مسجد محله
- ۱۰- نوروز در خانه‌ی ما
با هم بخوانیم (انار)

■ بخش ۲: آموزش نشانه‌ها (۱)

- درس اول آ - ب
- درس دوم ا - د
با هم بخوانیم (مهربان‌تر از مادر)
- درس سوم م - م - س - س
- درس چهارم او - و - ت
- درس پنجم ر - ن
با هم بخوانیم (زردآلو)
- درس ششم ای - ی - ای - ز
با هم بخوانیم (ای ایران)
- درس هفتم ا - ه - ه - ش - ش
- درس هشتم ی - ا - ا
- درس نهم ک - و
- درس دهم پ - گ - گ
- درس یازدهم ف - ف - خ

- ۶۳ با هم بخوانیم (ما کودکانیم)
- ۶۴ درس دوازدهم ق - ل - ل
- ۶۷ درس سیزدهم ج - ج - استثنا
- ۷۰ درس چهاردهم ه - ه - ه - چ
- ۷۳ با هم بخوانیم (جشن در آسمان)
- ۷۴ درس پانزدهم ژ - خوا

■ روان خوانی

- ۷۸ - قرآن
- ۷۹ - میهن ما

■ بخش ۳: آموزش نشانه‌ها (۲)

- ۸۱ درس شانزدهم در بازار «تشدید»
- ۸۴ درس هفدهم صدای موج «صد ص»
- ۸۵ - سفر دل‌پذیر «ذ»
- ۸۷ با هم بخوانیم (دریا)
- ۸۸ درس هجدهم علی و معصومه «ع ع ع ع ع»
- ۹۰ - مثل خورشید «ث ث»
- ۹۲ درس نوزدهم حلزون «ح ح»
- ۹۴ با هم بخوانیم (....)
- ۹۵ درس بیستم رضا «ض ض»
- ۹۶ - خاطرات انقلاب «ط»
- ۹۹ با هم بخوانیم (جشن بهمن)
- درس بیست و یکم
- ۱۰۰ - لاک‌پشت و مرغابی‌ها «غ غ غ غ غ»
- ۱۰۳ درس آزاد محل زندگی من
- ۱۰۴ درس بیست و دوم پیامبر مهربان «ظ»
- ۱۰۷ با هم بخوانیم (پیغمبر ما)
- ۱۰۸ - جدول الفبای فارسی

■ روان خوانی

- ۱۱۰ - شادیم و پاک و خندان
- ۱۱۱ - چهار فصل
- ۱۱۳ - داستان...
- ۱۱۴ نیایش

خدای مهربان را سپاس می‌گوییم که در پی جهش به سوی تحوّل بنیادین و تغییر نگرش‌ها در قلمرو آموزش و پرورش، توانستیم با تکیه بر مبانی تعلیم و تربیت اسلامی و نیز توجه به چهار چوب برنامه‌ی درسی ملی، به بازنگری برنامه‌ی درسی فارسی و باز تولید محتوای درس فارسی بپردازیم و کار تهیه، سازماندهی و طراحی ساختار و محتوای کتاب درسی و دیگر موادّ بسته‌ی آموزشی را به فرجام برسانیم. امیدواریم آموزش این برنامه، سبب شکوفایی استعدادهای نوآموزان و رشد و بهبود فرایند آموزش عمومی میهن اسلامی گردد.

برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی دبستان و به‌طور خاص، کتاب فارسی «بخوانیم و بنویسیم» پایه‌ی اول، که حدود یک دهه در چرخه‌ی آموزش رسمی کشور حضور داشت؛ اینک بر بنیاد یافته‌ها و اندوخته‌های کارشناسان و تجربه‌های علمی و آموزشی همکاران و صاحب‌نظران تعلیم و تربیت سراسر ایران عزیز، فرصت تولّد دوباره یافت؛ به‌همین سبب از فرصت فرخنده‌ی فراهم آمده، استقبال کردیم و کوشیده‌ایم با بهره‌گیری از دیدگاه‌های مختلف و کاربرست نیکوترین آن‌ها، در همه‌ی عناصر ساختاری و محتوایی برنامه، بازنگری و اصلاحات و تغییرات بایسته؛ صورت گیرد.

توجه به نیازهای کودکان عزیز و رعایت واژگان پایه‌ی زبان آموزان، متناسب با میزان درک و دریافت آنان، و نیز درخواست‌های آموزگاران گرامی، در تمام فراز و فرودهای این تغییرات، پیش‌روی ما بوده است.

برای کمک به فرایند یاددهی - یادگیری و بهبود آموزش و بهره‌وری نیکوتر، توجه شما همکاران ارجمند را به نکات زیر، جلب می‌کنیم:

۱- محتوای برنامه‌ی زبان آموزی دوره‌ی دبستان، با توجه به مهارت‌های زبان، در دو پهنه سازماندهی شده است: الف) کتاب فارسی (مهارت خواندن) ب) کتاب نگارش فارسی (مهارت نوشتن) کتاب مهارت خواندن در آموزش بر روش کلی و کتاب مهارت نوشتن، بر روش جزئی تأکید دارد اما با توجه به نگاه تلفیقی، در مراحل از آموزش به فراخور محتوا، به هر دو روش توجه شده است.

۲- این برنامه بر پایه‌ی مهارت‌های گفتاری (گوش دادن، سخن گفتن، خواندن، تفکر و استدلال) و مهارت‌های نوشتاری (دست‌ورزی، رونویسی، کلمه‌نویسی، جمله‌نویسی، بندنویسی و املا و ...) سازماندهی شده است.

۳- کتاب فارسی (مهارت خواندن) با نگراره آغاز شده است؛ این بدان معناست که گام نخست در آموزش زبان، پرورش سواد بصری به همراه رشد سواد شنیداری است که با دست‌ورزی‌هایی همراه شده است. در پی تقویت چشم و گوش و ماهیچه‌های دست و رشد توانایی‌های فراگیران، آموزش نشانه‌های خطّی زبان آغاز می‌شود. دانش آموزان پس از آشنایی با شکل نوشتاری نشانه‌ها و کلمه‌ها، در کتاب نگارش از نمونه‌ی تحریری آن‌ها، بازنویسی و نمونه‌برداری می‌کنند. برای پویاتر کردن آموزش و ژرفا بخشی و ماندگار سازی آموخته‌ها، توصیه می‌شود از روش‌های فعال، مشارکتی و همیاری استفاده شود تا دانش آموزان، برای شکوفایی تفکر و پرورش استعدادهای خود در جریان یاددهی - یادگیری، نقش اثر بخش تری داشته باشند.

۴- برای تقویت توانایی املا و خواندن دانش آموزان، در سازماندهی محتوا، سه نوع خط به کار گرفته شده است: الف) خط خوانداری که سرمشق خواندن شاگردان است و همان خطّی است که معمولاً همه‌ی کتاب‌های کودکان به آن خط نوشته و چاپ می‌شود.

ب) خطّ نوشتاری که سرمشق نوشتن دانش آموزان است و خطّی است که متن درس‌ها با آن نوشته شده است.

پ) خطّ تحریری که شعرهای کتاب با آن نوشته شده است.

۵- لازم به یادآوری است آن‌چه در ارزش‌یابی املا باید مورد توجه باشد، درست‌نویسی شکل املائی کلمات است، نه نوع خطّ آن‌ها.

۶- یکی از درس‌های کتاب، «درس آزاد» است. تهیه‌ی محتوای مناسب برای این درس، به‌عهده‌ی معلمان محترم و دانش آموزان عزیز گذاشته شده است تا با توجه به نیازهای منطقه‌ای، ضرورت‌های فرهنگی و آداب و رسوم محلی، به تولید آن اقدام نمایند.

رعایت عناصر ساختاری درس و هماهنگی با دیگر درس‌ها، لازم است.

۷- در پایان بخش دوم و سوم، «روان‌خوانی» آمده است. در تهیه و تدوین و گزینش واژگان این متن‌ها به میزان پیشرفت زبان آموزی دانش آموزان، با دقت فراوان، توجه شده است؛ از این‌رو، تکرار و تمرین در خوانش این متن‌ها، به رشد مهارت خواندن و پرورش توانایی درک آنان کمک خواهد کرد.

۸- برای ایجاد هماهنگی بیش‌تر در زمینه‌ی خوانش صحیح اشعار کتاب رمزینه‌های سریع پاسخ در کنار آن‌ها گنجانده شده

است که بهره‌گیری از آن سبب تقویت قوه‌ی شنیداری و پرورش ذوق و ایجاد تنوع و نشاط در فراگیران خواهد شد. دانش‌آموزان با اسکن کردن رمزینه‌ها و گوش دادن به متن شنیداری شعرها، لحن مناسب و خوانش درست را نیز می‌آموزند.

۹- ارزشیابی توصیفی، فرصت مناسبی را برای شناسایی دقیق توانایی و استعدادهای فراگیران فراهم می‌آورد. برای بهره‌گیری کاراتر از این شیوه، لازم است از آغاز سال ابزارهای مناسب، همچون آزمون‌های عملکردی، کارپوشه‌ها و سیاهه‌ی رفتار تهیه گردد تا بازخوردهای توصیفی، به هنگام و بجا ثبت و ارائه گردد.

۱۰- با توجه به اینکه سازماندهی محتوایی و برنامه‌ریزی آموزش زبان، بر بنیاد نیازهای دانش‌آموزان و قابلیت ذهنی و توانایی زبانی آنان و با تکیه بر مبنای علمی و تجربه‌های کارشناسانه، صورت پذیرفته است، لازم است آموزگاران گرامی و اولیای محترم مدارس به کتاب درسی و رعایت برنامه‌های آموزشی آن، پای‌بند باشند و از تحمیل کتاب‌های کمک درسی به فرزندان عزیز، خودداری فرمایند.

۱۱- برای گسترش فرهنگ مطالعه و پرورش روحیه‌ی کتاب‌خوانی، به معلمان عزیز، توصیه می‌شود به گونه‌ای برنامه‌ریزی کنند که در هر فعالیت «کتاب‌خوانی»، یک کتاب مناسب با این گروه سنی، در کلاس خوانده شود.

۱۲- جمله‌های کوتاه، گویا و پرمایه که در پیشانی بخش‌ها گنجانده شده‌اند، اگرچه با زبان آموزی پیوندی مستقیم ندارند، از دید محتوایی کاملاً با آموزه‌های فرهنگی- تربیتی و اهداف آموزشی کتاب، در آمیخته و آگاهانه انتخاب شده‌اند؛ بنابراین لازم است آموزگاران محترم با درنگ در پیام آن عبارات، زمینه‌ی گفت‌وگوی دانش‌آموزان را نیز فراهم آورند.

۱۳- برنامه‌ی زمان‌بندی آموزش این کتاب، فقط برای هماهنگی بیش‌تر و ایجاد هم‌نوایی در جریان آموزش عمومی کشور، تهیه و تدوین شده است و جنبه‌ی پیشنهادی دارد، به همین سبب در مناطق مختلف، با توجه به شرایط آب و هوایی و بافت اقلیمی، به تشخیص کارشناسان آموزش ابتدایی استان‌ها و هماهنگی با دفتر تألیف کتاب‌های درسی قابل انعطاف و تغییرپذیر است. چشم به راه دیدگاه‌های ارزنده‌ی شما خواننده‌ی ارجمند هستیم.

برنامه‌ی پیشنهادی آموزش کتاب فارسی

ماه	هفته	هفته‌ی اول	هفته‌ی دوم	هفته‌ی سوم	هفته‌ی چهارم
مهر	نگاره‌ی ۱-۲	نگاره‌ی ۳-۴	نگاره‌ی ۵-۶-۷	نگاره‌ی ۸-۹-۱۰	
آبان	درس ۱ آ-ب-ب	درس ۲ ا-د-د	درس ۳ م-س-س	درس ۴ او-و-ت	
آذر	درس ۵ ر-ن-ن	درس ۶ ای-ی-ای-ز	درس ۷ ا-ه-ه-ش	درس ۸ ی-ا-ا	
دی	درس ۹ ک-ک-و	درس ۱۰ پ-پ-گ	درس ۱۱ ف-خ-خ	درس ۱۲ ق-ل-ل	
بهمن	درس ۱۳ ج-ج-ا-استثنا	درس ۱۴ ه-ه-ه-چ	درس ۱۵ ر-خوا	روان‌خوانی	
اسفند	درس ۱۶ تشدید	درس ۱۷ ص-ص-ذ	درس ۱۸ ع-ع-ع-ث	درس ۱۹ ح-ح	
فروردین	—	—	درس ۲۰ ض-ض-ط	درس ۲۱ غ-غ-غ-زاد	
اردیبهشت	درس ۲۲ ط	روان‌خوانی	مرور و تمرین	مرور و تمرین	

گروه زبان و ادب فارسی/دفتر تألیف کتاب‌های درسی عمومی و متوسطه‌ی نظری

نظرسنجی کتاب فارسی

✱ به پدر و مادر خود نیکی کنید.
قرآن کریم

بخش ۱

نگاره‌ها

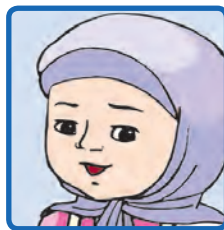

نگاره‌ی ۱

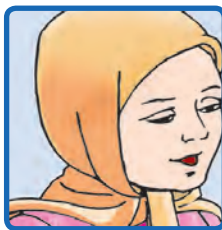
به خانه‌ی ما خوش آمدی

آمین

آزاده

مادر

بابا

- در تصویر چه چیزهایی می بینی؟
- هر یک از اعضای خانواده چه می کنند؟

با هم بخوانیم

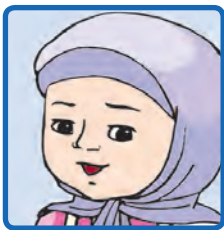

خدای مهربان

دست می برَم پیش خدا	با این دو دست کو چکم
دُعا کنم، دُعا، دُعا	با دل پاک و روشنم
بشنو دعاهایِ مرا	باز ای خدای مهربان
دُعا به شادیِ بابا	دُعا برایِ مادرم
به جان ما وفا بده	به خانه‌ها صفا بده
پروین دولت آبادی	

نگاره‌ی ۲

بچه‌ها، آماده!

آزاده

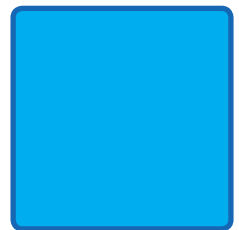
کیف

کفش

کتاب

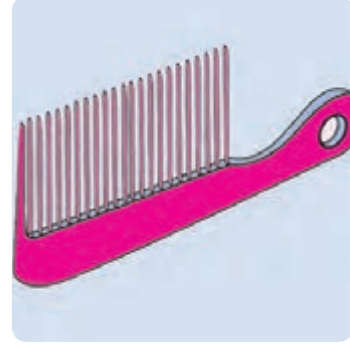
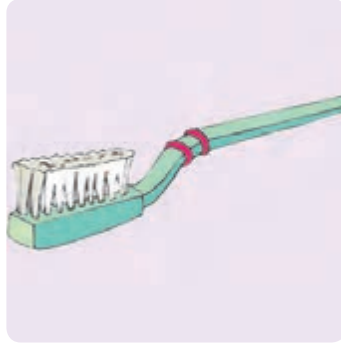
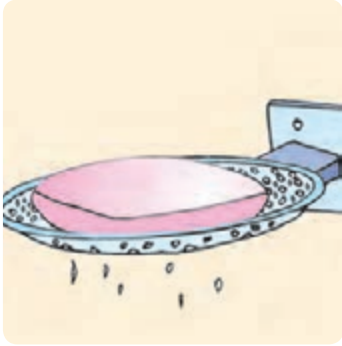

آبی

ببین و بگو

● کدام تصویر به کدام تصویر مربوط است؟

گوش کن و بگو

● اسم چند چیز را در تصویر بگو.

● هر کدام از اعضای خانواده مشغول چه کاری هستند؟

نگاره‌ی ۳

یک و دو و سه، راه مدرسه

مدرسه

مسجد

آزاده

آب

بین و بگو

گوش کن و بگو

- در خیابان چه چیزهایی می بینی؟
- مأمور راهنمایی چه کارهایی انجام می دهد؟

کتاب خوانی

- یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره‌ی ۴

به مدرسه رسیدیم

مُدیر

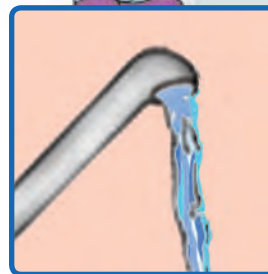
مَدْرَسَه

آبی

کِتَاب

آب

کلاس

بگرد و پیدا کن

● کلاس، آبی، کتاب، لیوان، توپ، مدیر

گوش کن و بگو

- در تصویر چه چیزهایی می بینی؟
- بچه ها در حیاط مدرسه چه کارهایی انجام می دهند؟
- پرچم ایران چه رنگ هایی دارد؟

با هم بخوانیم

راه مدرسه

مادرم	شانه زده	باز هم موی مرا
نقش پروانه	زده	روی پیراهن من
کیف زیبای مرا	*	مادرم داده به من
همه چیز و همه جا	*	هست امروز قشنگ
می سپارد به خدا	*	پدرم باز مرا
دستِ پُر مهرش را	*	می کشد بر سرِ من
خنده ممان شده است		روی لب های همه
به دبستان شده است		موقعِ رفتنِ من
افسانه شعبان نژاد		

نگاره‌ی ۵

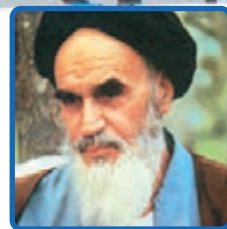
از کلاس ما چه خبر؟

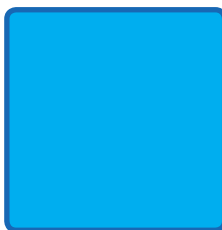
مداد

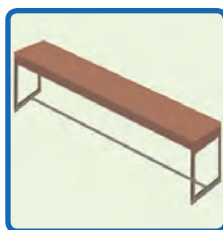
پرچم

امام

آبی

نیمکت

میز

بین و بگو

● گل، امام، گلدان، میز، دست، نیمکت، آموزگار، مداد

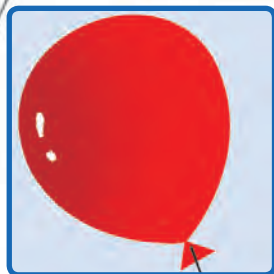
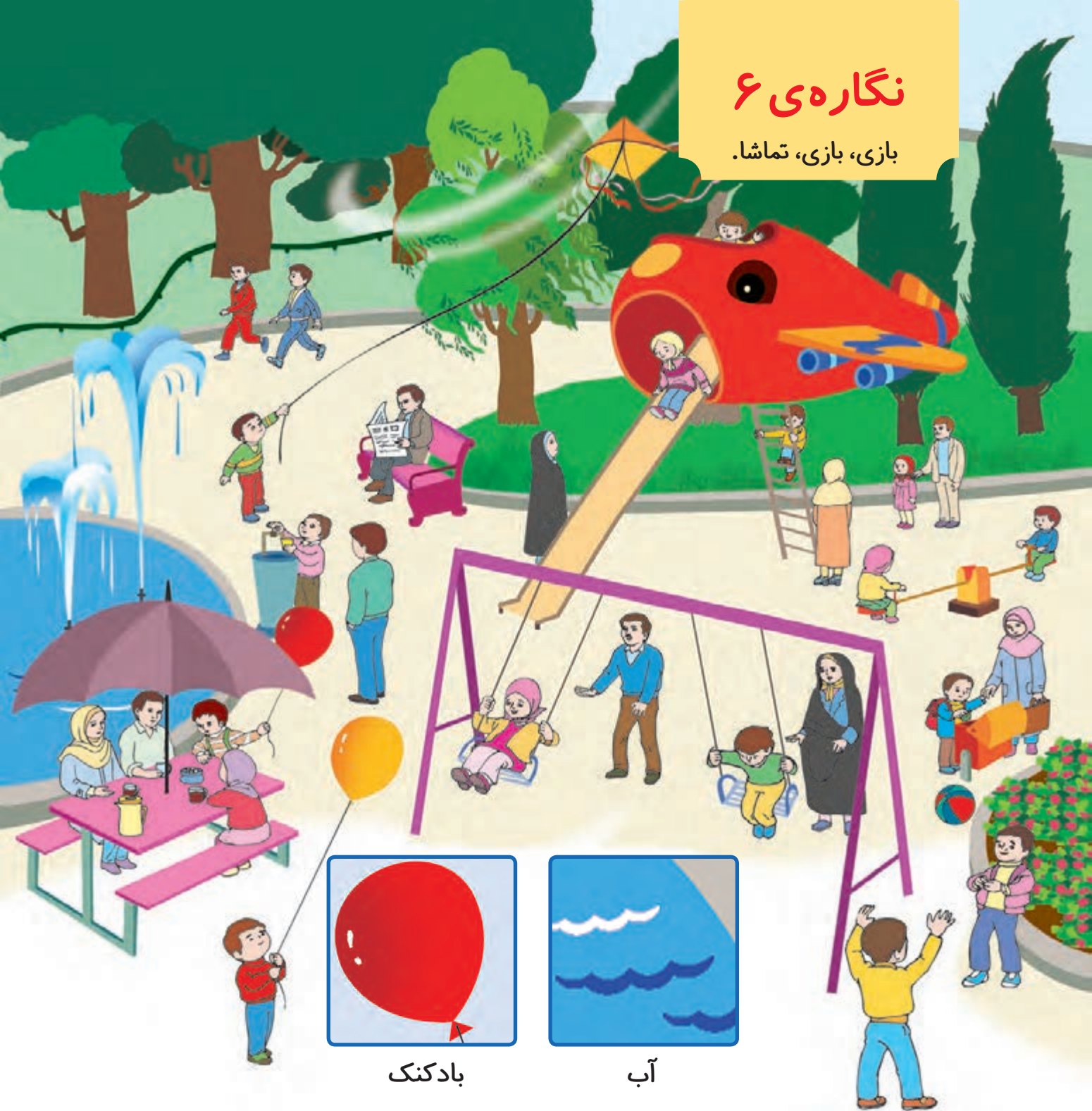
گوش کن و بگو

- در کلاس چه می بینی؟
- جای تصویر امام و رهبر کجاست؟
- روی میز معلم، چه چیزهایی می بینی؟

نگاره‌ی ۶

بازی، بازی، تماشا.

بادکنک

آب

چتر

چای

باد

تاب

بگرد و پیدا کن

● آب، نیمکت، سرسره، گل، تاب، بادکنک، درخت، توپ

گوش کن و بگو

● در بوستان چه چیزهایی می بینی؟
● بچه ها در این بوستان، به چه بازی هایی مشغول اند؟

کتاب خوانی

● یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره‌ی ۷

به به چه روستایی!

گاو

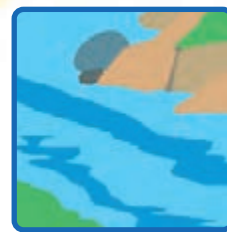
اتاق

سرو

اردک

رودخانه

علف

برف

پل

گوسفند

به دوستانت بگو

- اگر دیدی جوجه ی پرنده ای روی زمین افتاده است، چه می کنی؟
- فکر می کنی در تهیه ی نان چه کسانی همکاری می کنند؟

نمایش

- دانش آموزان برخی از کارهای کشاورز در مزرعه را نمایش دهند.

گوش کن و بگو

- در روستا چه حیواناتی دیده می شود؟
- کشاورز در روستا چه می کند؟

بگرد و پیدا کن

- جوجه، خروس، اردک، بلبل، رودخانه، درخت

با هم بخوانیم

سبز و سبز و سبز

سنگ و سنگ و سنگ
شُر و شُر و شُر
کوهسارها
آبشارها

صاف و صاف و صاف
سبز و سبز و سبز
جویبارها
کشتزارها

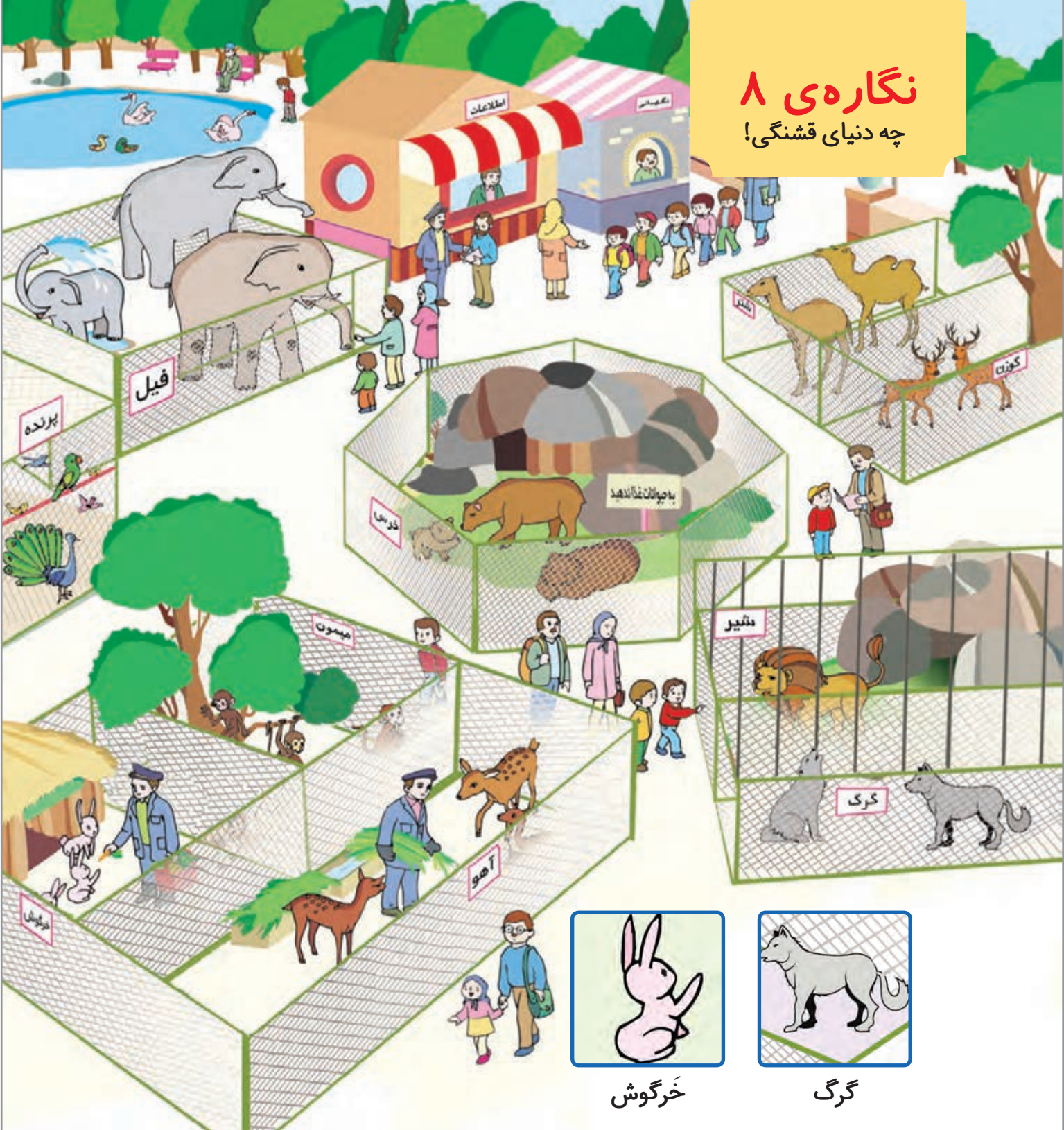
باز و باز و باز
شاد و شاد و شاد
چشم آفتاب
خنده های آب

غصّه ها همه
کار و زندگی
دور دور دور
جور و جور و جور
محمود کیانوش

نگاره‌ی ۸

چه دنیای قشنگی!

خرگوش

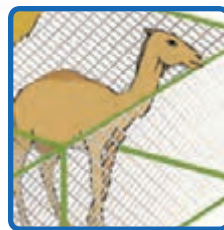
گرگ

شیر

خرس

شتر

گوزن

ببین و بگو

به دوستانت بگو

- اگر به باغ وحش بروی چه کارهایی می کنی؟
- کدام یک از حیوانات باغ وحش را بیش تر دوست داری؟ چرا؟ آیا می توانی صدای آن را تقلید کنی؟

گوش کن و بگو

- کدام یک از حیوانات گیاه می خورند؟
- کدام یک از حیوانات شاخ دارند؟

بگرد و پیدا کن

- میمون، فیل، خرس، گوزن، گرگ، خرگوش، شتر، شیر

کتاب خوانی

- یکی از کتاب های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

نگاره‌ی ۹

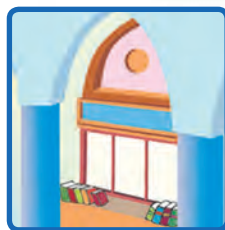
در مسجد محله

قرآن

مسجد

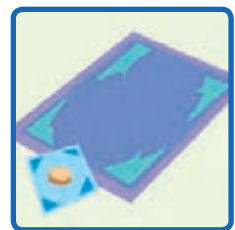
پنجره

پرده

اذان

جانماز

به دوستانت بگو

- آیا تا به حال به مسجد رفته‌ای؟ چرا؟
- اسم مسجد محل خود را بگو.

گوش کن و بگو

- مردم در مسجد چه می‌کنند؟
- داخل مسجد چه چیزهایی را می‌بینی؟

نمایش

- بچه‌ها وضو گرفتن را نمایش دهند.

بگرد و پیدا کن

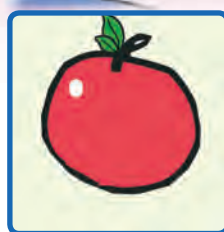
- منبر، قرآن، مسجد، پرده، جانماز

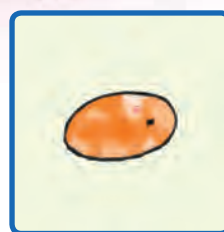
سبزه

قُرْآن

سیب

سنجد

سَمْنُو

سرکہ

سکھ

سیر

بین و بگو

به دوستانت بگو

- در سال نو به دیدن چه کسانی می‌روی؟
- شما سر سفره‌ی هفت‌سین چه می‌گذارید؟
- هنگام تحویل سال نو چه کارهایی انجام می‌دهی؟
- اگر به جای آزاده یا امین بودی، هنگام تحویل سال از خدا چه می‌خواستی؟

نمایش

- رفتن به مهمانی و عید دیدنی را نمایش بدهید.

گوش کن و بگو

- سر سفره‌ی هفت‌سین چه چیزهایی می‌بینی؟
- پدر بزرگ مشغول چه کاری است؟
- کنار سفره‌ی هفت‌سین چه کسانی را می‌بینی؟

بگرد و پیدا کن

- سیب، قرآن، آینه، ماهی، سنجد، سیر، سبزه، مادر بزرگ، پدر بزرگ

کتاب‌خوانی

- یکی از کتاب‌های مناسب را انتخاب کنید و در کلاس بخوانید.

با هم بخوانیم

انار

صد دانه یاقوت

دسته به دسته

با نظم و ترتیب

یک جا نشسته،

هر دانه ای هست

خوش رنگ و رخشان

قلب سفیدی

در سینه ی آن،

یاقوت ها را

پچیده با هم

در پوششی نرم

پروردگارم،

سرخ است و زیبا

نامش انار است

هم ترش و شیرین

هم آب دار است.

مصطفی رحماندوست

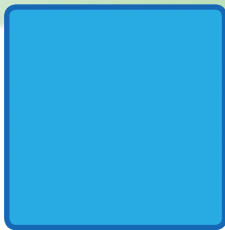
✱ بخوان به نام پروردگارت.
قرآن کریم

بخش ۲

آموزش نشانه‌ها (۱)

درس ۱ آب

آبی

دَریا

آب

آب — آبی

دَریا — آبی

آ آ

آ آ ب ب

باران

باد

آب

آب دریا

باد باران

بب

آ آب بب

به دوستانت بگو

- آیا تا به حال کنار دریا رفته‌ای؟
- در یک روز بارانی از چه چیزهایی استفاده می‌کنی تا خیس نشوی؟
- اگر روزی آب خانه‌ی شما قطع شود چه اتفاقی می‌افتد؟

گوش کن و بگو

- باران از چه می‌بارد؟
- در کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «آ» آمده است؟
آب، آبر   آتش، سَبَد
- در کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «ب» آمده است؟
دریا، باران   تاب، دست

بازی

- آموزگار از بچه‌ها می‌خواهد که صدای «آ» را تا آن جا که می‌توانند کشیده ادا نمایند (به صورت گروهی).

بگرد و پیدا کن

- آب، آبی، آسمان، ابر، باد، باران، درخت

کتاب‌خوانی

- خلاصه‌ی کتابی را که در هفته‌ی گذشته در کلاس خوانده شد تعریف کنید.

درس ۲ آبر

آمین

بادبادک

دریا

آبر

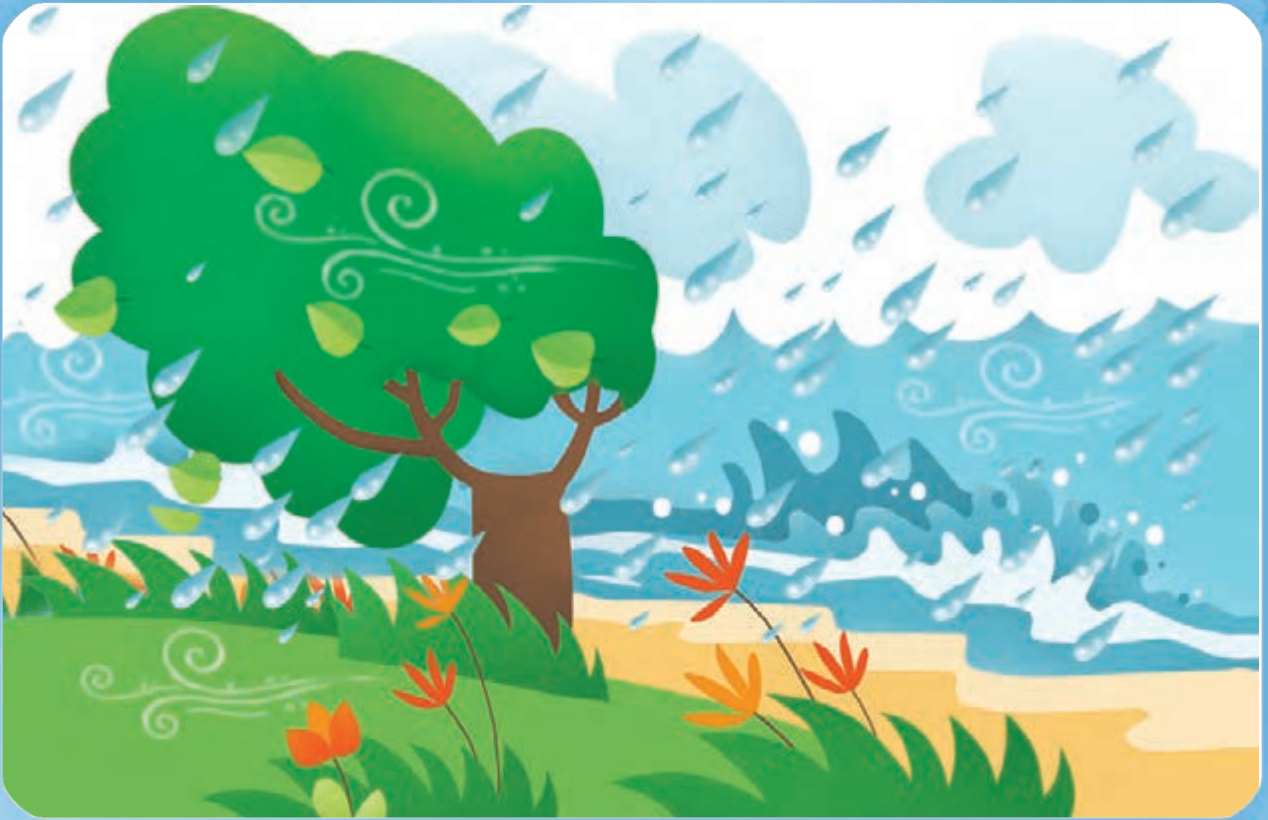
آبر باد

بادبادک در باد

آ

آ ا ب د

باد

دريا

باد

ابر

باد باد باد

ابر باران داد

د

آا ب آء د مم

ببین و بگو

به دوستانت بگو

- نام چند میوه را که با صدای «آ» شروع شود.
- باران چه فایده‌ای دارد؟

گوش کن و بگو

- چرا ابرها حرکت می‌کنند؟
- در کدام یک از کلمه‌های زیر، صدای «آ» آمده است؟
آب   مار   سیب   آمار
- در کدام یک از کلمه‌های زیر، صدای «د» در اول شنیده می‌شود؟
درخت   رودخانه   مادر   دست

نمایش

- دانش‌آموزی پوست گرفتن و خوردن میوه‌ای را نمایش دهد و بقیه حدس بزنند که آن میوه چه نام دارد.

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه که صدای «آ» دارند.
- دو کلمه که صدای «د» دارند.

کتاب خوانی

- اسم کتابی که خوانده شد، چه بود؟

با هم بخوانیم

مهربان‌تر از مادر

مهربان‌تر از مادر	مهربان‌تر از بابا
مهربان‌تر از آبی	با تمام ماهی‌ها
مهربان‌تر از گل‌ها	* با دو بال پروانه
مهربان‌تر از باران	با درخت و با دانه
مهربان‌تر از خورشید	* با گل و زمینی تو
تو خدای ما هستی	مهربان‌ترینی تو!

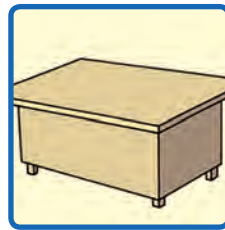
افسانه شعبان‌نژاد

مدرسه

نیمکت

میز

مداد

مدرسه پرچم دارد.

مدرسه مدیر دارد.

پرچم

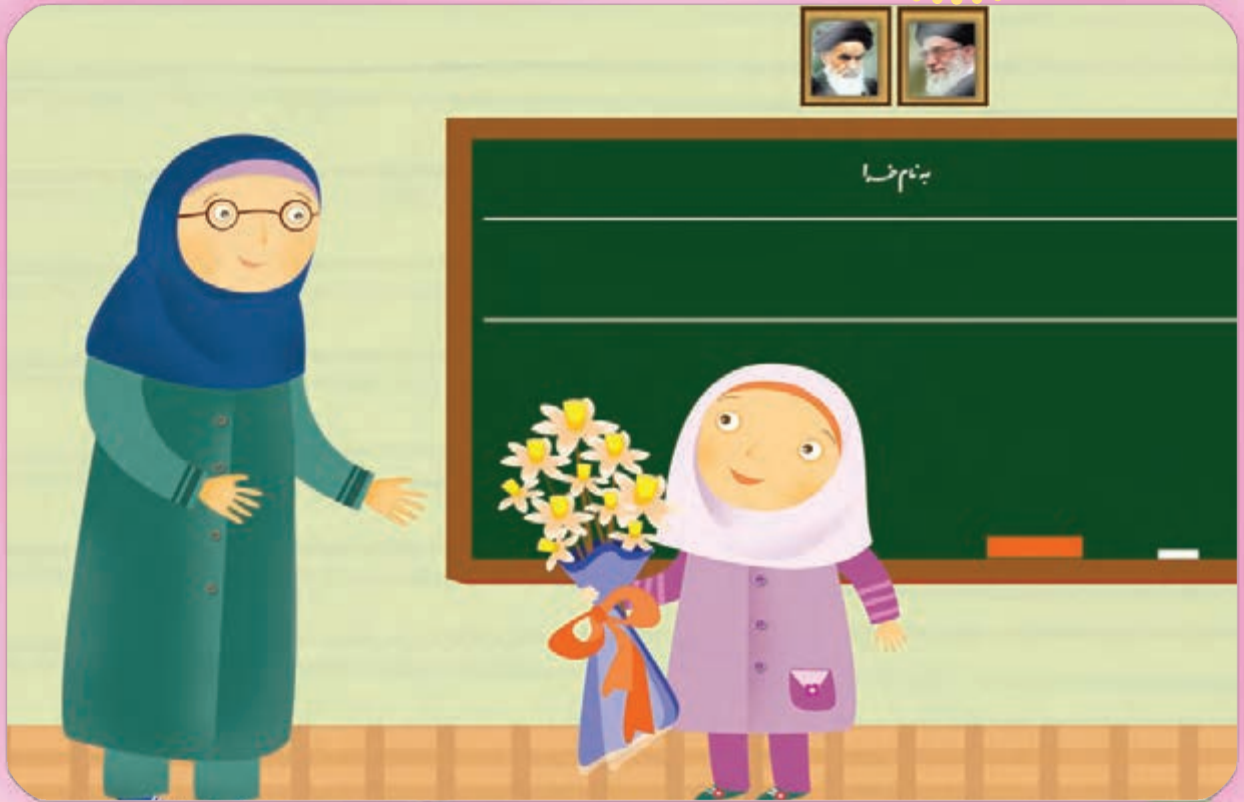

مدیر

م م

آ ا ب ا د م م س س

کلاس

کلاس

یاس

سبد

دست

دست سبد یاس

آزاده در کلاس

سس

آا ب اء دم سس او و

بین و بگو

به دوستانت بگو

- شما چگونه کلاس خود را تمیز و پاکیزه نگه می دارید؟

بازی

- معلم سه کلمه یا سه کارت تصویری در اختیار بچه ها قرار می دهد تا ارتباط بین دوتای آن ها را تشخیص دهند؛ مثلاً: آدم برفی، مداد، برف باد، باران، دست

گوش کن و بگو

- پرچم ایران چه رنگ هایی دارد؟
- چه چیزهایی در کلاس شما صدای «م» دارد؟
- در کدام یک از کلمه های زیر، صدای «س» غیر آخر و در کدام یک صدای «س» آخر آمده است؟

انار خرس یاس ستاره

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه را که صدای «م» در اوّل آن ها باشد.
- دو کلمه را که صدای «س» در آخر آن ها باشد.

کتاب خوانی

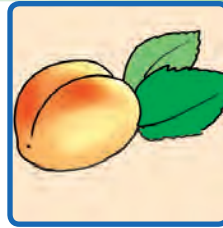
- دانش آموزان نام شخصیت های کتابی را که هفته ی گذشته در کلاس خوانده شد، بگویند و درباره ی آن بحث و گفت و گو کنند.

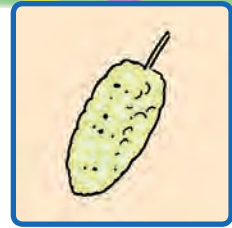
آلو

انگور

هلو

توت

مادر آمد.

او توت داد.

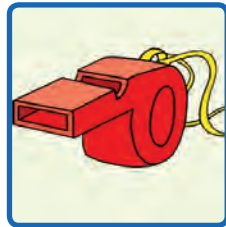
من توت دوست دارم.

او و

آا ب ا د م م س س او و ت ت

دست

سوت

توپ

تاب

دست دست دست

بابا تاب بست.

تت

آب آب دم دم سس او و تت ر

ببین و بگو

به دوستانت بگو

- چه بازی‌هایی را دوست داری؟
- قبل از خوردن میوه چه کارهایی انجام می‌دهی؟

گوش کن و بگو

- چند کلمه بگو که صدای «او» داشته باشد.
- در درس چه چیزهایی را دیدی که صدای «ت» داشت؟

نمایش

- معلم به طور تصادفی یک نفر را انتخاب می‌کند و از او می‌خواهد دو ورزش را به دل خواه اجرا کند و دانش‌آموزان دیگر حدس بزنند و نام آن‌ها را بگویند.

بگرد و پیدا کن

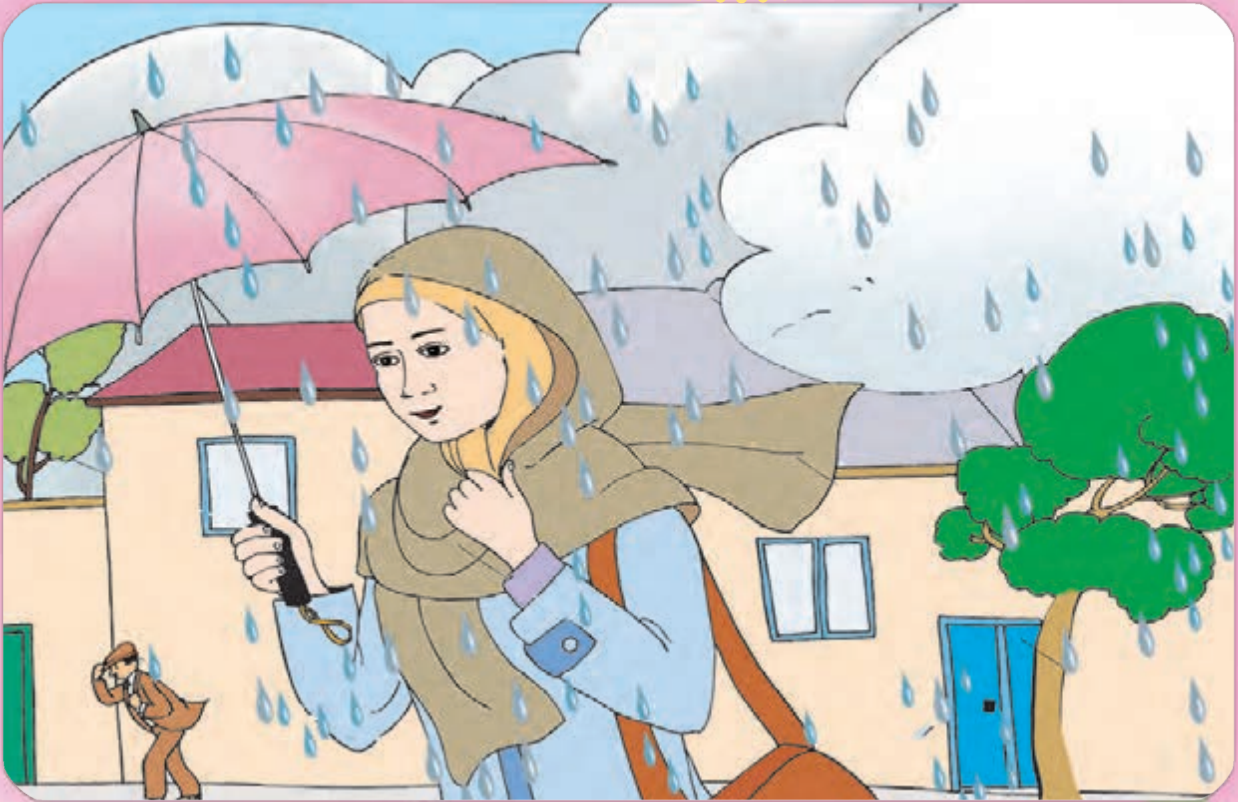

- دو نوع میوه را که در آن‌ها صدای «او» باشد.
- چهار کلمه را که در آن‌ها صدای «ت» باشد.

کتاب خوانی

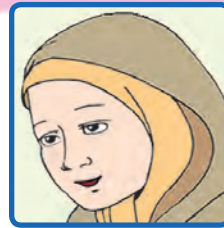
- داستانی را که شنیده‌ای، تعریف کن.

باران

ابر

مادر

باد آمد.

ابر آمد.

آرام آرام باران آمد.

مادر در باران آمد.

ر

ر زن

آداب آ - دم سس او و ت

نان

باران

نان

نانوا

باران نَم نَم می بارَد .

آمین در دَسْت نان داَرَد .

ن-ن

آآب آ- دم سس او و ت ر ن-ن اییی ای

بین و بگو

به دوستانت بگو

- معمولاً چه کارهایی در خانه انجام می‌دهی؟
- در شهر یا روستای شما چه نوع نان‌هایی پخته می‌شود؟

گوش کن و بگو

- چند کلمه بگو که صدای «ر» داشته باشد.
- در کلمه‌های زیر، کدام شکل «ن» آمده است؟
ایران، نان، باران، امین، نانوا

بازی

- معلم دانش‌آموزی را صدا می‌زند و توپی را به طرف او پرتاب می‌کند. دانش‌آموزی که توپ را می‌گیرد، این کار را با دوستان خود ادامه می‌دهد. این بازی را در کلاس یا حیاط مدرسه انجام دهید.

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه را که در آن‌ها صدای «ن» باشد.
- چهار کلمه را که در آن‌ها صدای «ر» باشد.

کتاب‌خوانی

- داستانی را که از کتابی شنیده‌ای، تعریف کن.

با هم بخوانیم

زردآلو

رنگین است	به به به
شیرین است	خوش مزه
بهار است	رویش زرد
تبدار است	لپش سرخ
چون بادام	مغزش را
دام ، دام ، دام	بشکن زود
هم خوش بو	هم خوش رو
زردآلو	زرد و سرخ

مصطفی رحماندوست

آباد آباد

ایران آباد

بیدار بیدار

ایرانی بیدار

ایرانی

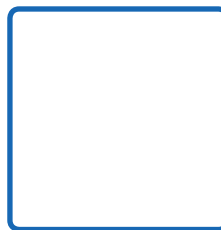
آمین

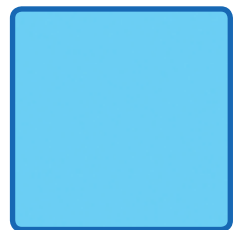
ایران

سُرمه‌ای

سفید

آبی

ایدی ای

آداب آدم سس او و ت ر زن ایدی ای ز

سَرَباز

سَبز

زَرَد

تیرانداز

سَرَباز

ایران ایران پاینده

با سَرَبازِ رَزَمَنده

ز

آ آ ب اَ د م م س س و و ت ر ن ای ای ی ای ز ا ه (ه) ه

گوش کن و بگو

- در کلمه‌های زیر، صدای «ای» در کجا آمده است؟
ایران، ایمان، سرمه‌ای، سفید، آبی
- در کلمه‌های زیر، صدای «ز» در کجا آمده است؟
بازار، زردآلو، زرد، سبز، قرمز، سوزن

به دوستانت بگو

- چند شهر میهن عزیزمان ایران را نام ببر.
- دوست داری به کدام یک از شهرهای ایران سفر کنی؟
- در خرید چه چیزهایی به مادرت کمک می‌کنی؟

بگرد و پیدا کن

- یک کلمه که صدای «ای» در آن تکرار شده باشد.
- دو رنگ که صدای «ز» داشته باشد.

کتاب خوانی

- داستان کتابی را که این هفته در کلاس خوانده شد، برای دوستانت بگو.

با هم بخوانیم

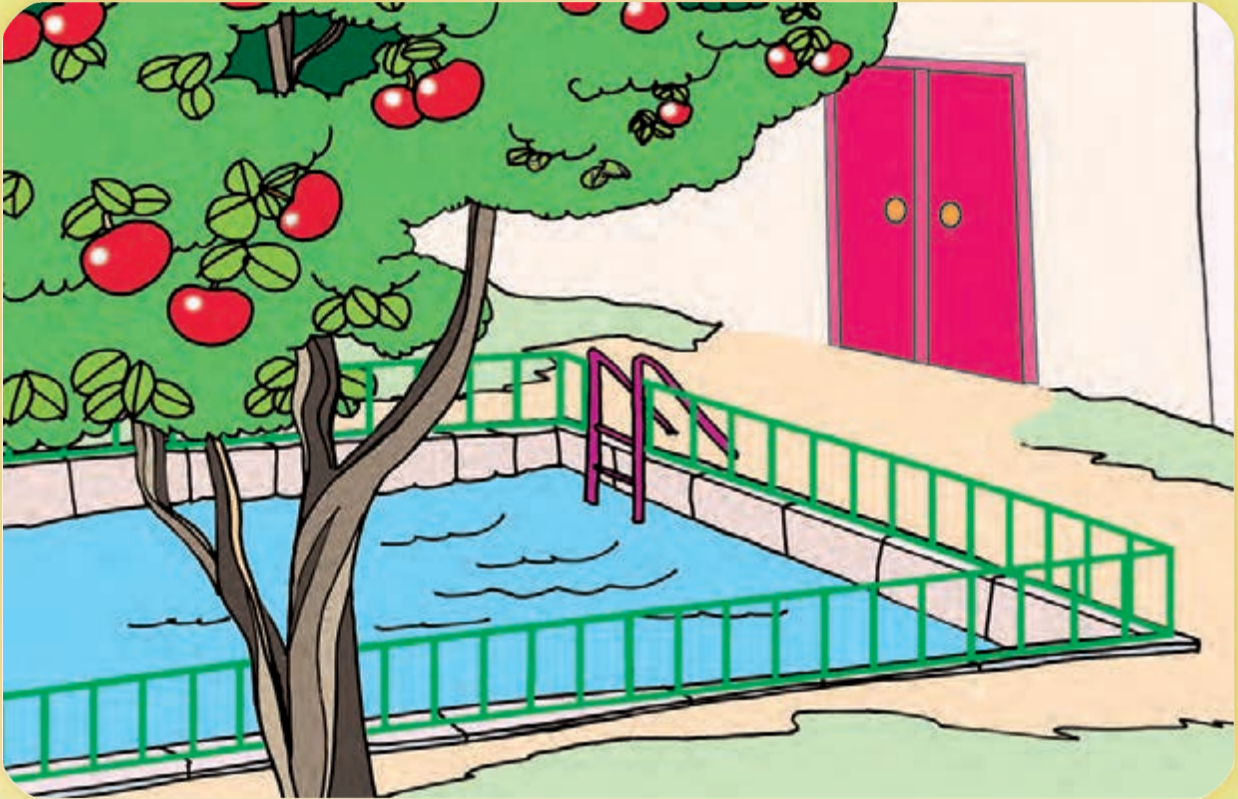

ای ایران

زیبا ، زیبا ، زیبایی
ای ایران
مِهَنِ خوبِ مایی
ای ایران
هم کوه و جنگل داری
هم صحرا
هم باغ و بُستان داری
هم دریا
من یک دنیا خاکت را
دارم دوست
خاک خوب و پاکت را
دارم دوست

اسدالله شعبانی

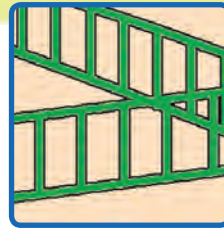

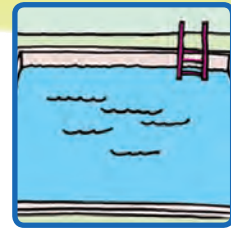
دِرَخت

خانه

نَرَدِه

اِسْتِخْرَ

اِسْتِخْرَ نَرَدِه دَارَد .

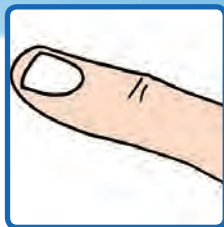
اِسْتِخْرَ آب دَارَد .

خانه دِرَخت دَارَد .

اِه (ه) ه

آ ا ب ب آ د م م س س او و ت ت ر ز ن ا ی ی ای ز اِه (ه) ه شش

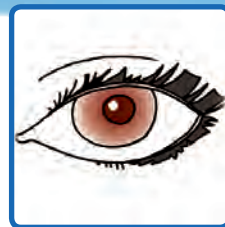
گوشِ شنوا

انگشت

گوش

چشم

مَنْ گوشِ دارم .

گوشِ شنوا

مَنْ چشمِ دارم .

چشمانِ مینا

نش

آآبب آ- دم دم سس اووت رزن اییدی ای ز ا-ه(ه)ه نش یی

به دوستانت بگو

- در جایی که زندگی می کنی، چه میوه هایی فراوان است؟
- چگونه از چشم های خود مواظبت می کنی؟

بازی

- با کاغذهای رنگی چند ماهی بسازید و بر دهان هر ماهی یک گیره وصل کنید. یک گروه از دانش آموزان با چوبی که نخ و آهن ربا به آن متصل است، شروع به ماهی گیری کنند. به همین ترتیب، این مسابقه بین گروه های دیگر هم اجرا شود.

گوش کن و بگو

- چند وسیله نام ببر که در آن صدای «ا» باشد.
- در درس چه چیزهایی را دیدی که صدای «ش» داشت؟

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه که صدای «ا» در آن ها باشد.
- نام سه عضو از بدن که صدای «ش» در آن ها باشد.

کتاب خوانی

- کتابی انتخاب و در کلاس خوانده شود.

چای

یک

قایق

دَریا

دَریا آرام است .

یک قایق روی دَریا است .

من دریایِ آبی را دوست دارم .

یِ یِ

آا بب آ- دم سس اوو ت رذن اییی ای ز ا- ه (ه) شش یِ یِ

اُردک

اُتاق

مادر بزرگ

شب است .

مادر بزرگ داستان می گوید .

او داستان جوجه اُردک زشت را می گوید .

اُ

ک

اُ

آ ب ب آ - دم دم سس او و ت ر زن ایدی ای ز ا - ه (ه) ه شش یدی

گوش کن و بگو

- ۲ کلمه بگو که صدای «ی» داشته باشد.
- چند وسیله را نام ببر که صدای «اُ» داشته باشد.

بگرد و پیدا کن

- کلمه‌ای که صدای «ی» اول آن باشد.
- دو حیوان که صدای «اُ» داشته باشد.

به دوستانت بگو

- در کنار دریا، چگونه از خود مراقبت می‌کنی؟
- چگونه اُناق خود را تمیز نگه می‌داری؟

نمایش

- چه حیوانی را دوست داری؟ صدا و حرکات آن را اجرا کن.

کتاب خوانی

- برای کتابی که خوانده ای، نام دیگری انتخاب کن.

درس ۹ لک لک

زنبور در کندو است.

گنجشک

اردک

گبوتر

کبوتر روی درخت است.

اردک شنا می کند.

لک لک کنار آب است.

کبک

کندو

لک لک

کک

آب آب - دم دم سس او و ت ر زن ای ی ای ز ا - ه (ه) شش یی ا - کک و

وَرزِش

دَوَندہ

سَوَار کار

وَرزِش کار

دَاوَر

وَرزَنہ بَر دَار

شادی شادی با وَرزِش

توانایی با دانش

و

آا ببا دم سس اوو ت رن ایی ز ا ه ه شش یی ا کک و پپ

ببین و بگو

به دوستانت بگو

- دوست داری از چه پرنده‌ای در خانه مراقبت کنی؟
- چه ورزش‌هایی را دوست داری؟

گوش کن و بگو

- چند جانور را نام ببر که در آب زندگی می‌کنند.
- چه ورزش‌هایی را می‌شناسی؟ نام ببر.

نمایش

- دانش‌آموزان چند نوع ورزش را نمایش دهند (اسب سواری، فوتبال و...).

بگرد و پیدا کن

- دو حیوان را که صدای «ک» آخر داشته باشد.
- دو کلمه را که صدای «و» در وسط آن‌ها باشد.

کتاب‌خوانی

- آیا از کتابی که خوانده شد، خوش آمده است؟ اسم کسانی را که در داستان بودند بگو.

درس ۱۰ پرواز

پرستو   پر

پروانه   پر

پرنده   پر

پرپر   پرنده

پروانه

پرستو

پر

توپ

پا

هواپیما

پ پ

آا ببا دم م سس او و ت ر ن ای ی ای ز ا ه ه شش ی ی ا ک ک و پ پ گ گ

جنگل

گوزن

گرگ

گ گ

جنگل بزرگ است.
جنگل زیبا و سرسبز است.
گرگ و گوزن در جنگل زندگی می کنند.

آ ب ب آ د م س س او و ت ر ن ای ای ز ا ه (ه) ه ش ش ی ا
ک و پ پ گ گ ف ف

گوش کن و بگو

- چند چیز نام ببر که با صدای «پ» شروع شود؟
- در جنگل چه حیواناتی زندگی می کنند؟

بگرد و پیدا کن

- چند جانور که صدای «پ» در آن ها باشد.
- نام حیوانی که صدای «گ» در آن دوبار به کار رفته باشد.

به دوستانت بگو

- دوست داری با چه وسیله ای به مسافرت بروی؟
- چرا باید از درختان مراقبت کرد؟

بازی

- معلم کلمه ای را می گوید و از دانش آموزی می خواهد که با توجه به صدای آخر آن کلمه، کلمه ی جدید بسازد؛ مثلاً، معلم کلمه ی کتاب را می گوید و دانش آموز کلمه ی باد را می سازد و این کار به این شکل ادامه می یابد.

کتاب خوانی

- به دل خواه، پایان داستانی را که خواندی، تغییر بده.

درس ۱۱ روز برفی

برف می بارد.

آسمان آفتابی نیست.

فرزانه و فرشته آدم برفی درست می کنند.

آدم برفی می گوید: کاش من هم کیف و

کفش داشتم و به مدرسه می رفتم.

آدم برفی

کیف

برف

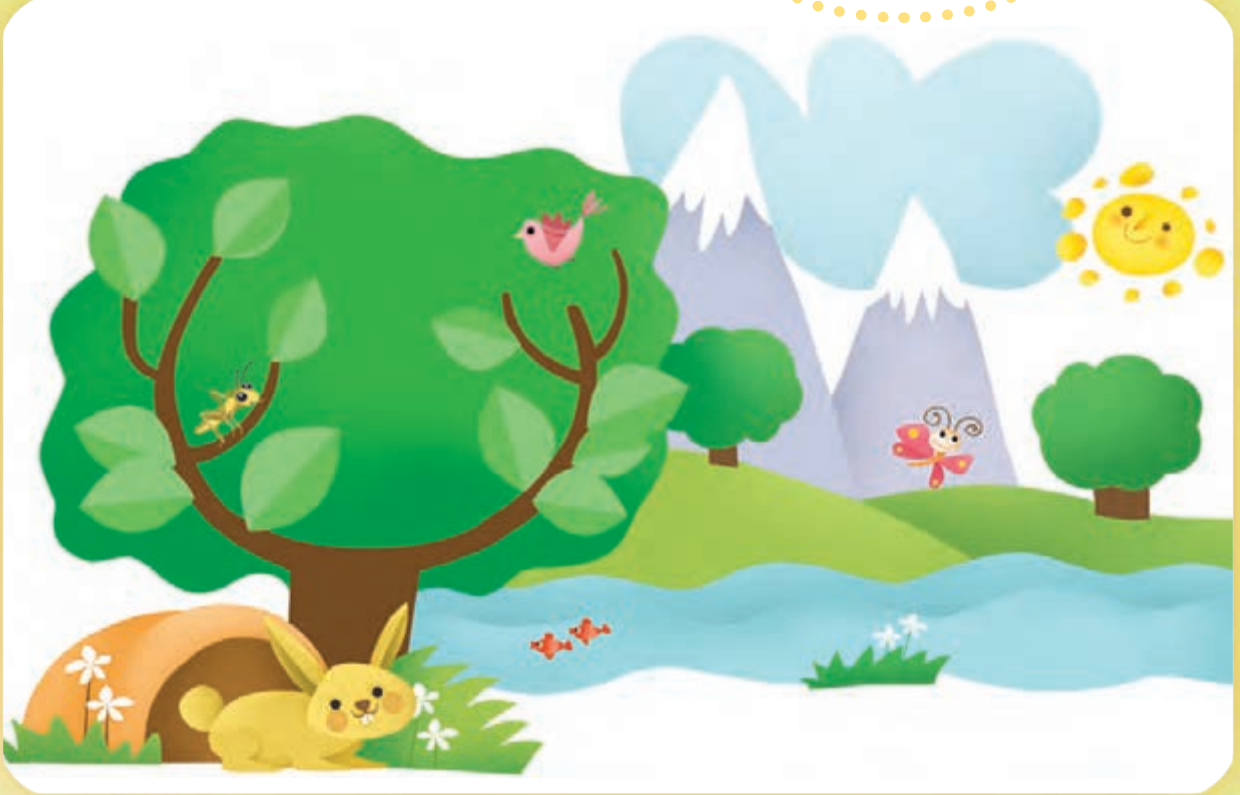
کفش

ف ف

آا بب آ- د مم سس اوو ت ر زن ایی ای ز ا- ه (ه) ه شش یی اُ-

کک و پپ گگ ف ف خخ

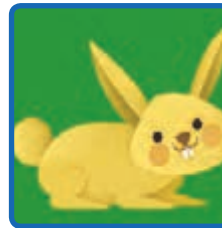
دِرَخت

شاخه

دِرَخت

خَرگوش

مَلَخ

دِرَخت کِنارِ رودخانه است .

خانه ی خَرگوش زیرِ دِرَخت است .

مَلَخ روی شاخه ی دِرَخت است .

خ خ

آ ب ب آ د م م س س او و ت ر ن ای ی ای ز ا ه ه ش ش ی ی ا ک ک و

پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق

ببین و بگو

گوش کن و بگو

- چه لباس‌هایی برای روز برفی مناسب است؟
- خانه‌ی این جانوران (خرگوش، ماهی، کبوتر) کجاست؟

به دوستانت بگو

- دوست‌داری در یک روز برفی چه کارهایی انجام دهی؟
- اگر رودخانه بودی، دوست داشتی به چه جاهایی سفر می‌کردی؟

بگرد و پیداکن

- دو کلمه که صدای «خ» غیر آخر در آن‌ها باشد.
- دو وسیله‌ات را نام ببر که صدای «ف» در آن‌ها باشد.

کتاب‌خوانی

- نام نویسنده‌ی کتابی را که خواندی بگو. کتاب چند صفحه داشت؟

با هم بخوانیم

ما کودکانیم

شیرین زبانیم	ما کودکانیم
کتاب می خوانیم	تنها و با هم
شادیم و خندان	مادر دبستان
جادر گلستان	چون گل که دارد
هر کار ما خوب	گفتار ما خوب
رفتار ما خوب	با هر کسی هست
عباس یمنی شریف	

درس ۱۲ همکاری

قندان

قوری

چاقو

بُشقاب

قاشق

آزاده قندان را پُر از قند می‌کند.

مادر قاشق و بُشقاب را می‌شوید.

پدر قوری و استکان را به اتفاق می‌برد.

قق

آا بب آ- د مم سس اوو ت ر زن ایی ای ز ا- ه (ه) شش یی ا- کک و

پپ گگ فف خخ قق ل

گُل

بُلبُل

لانه

بهار آمد. گُل آمد.

بُلبُل آمد. گُل لبخند زد.

بُلبُل سلام کرد. بُلبُل کنارِ گُل لانه ساخت.

ل ل

آ ب ب آ د م م س س او و ت ر ن ن ای ی ای ز ا ه ه ش ش ی ی ا ک ک

و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج

به دوستانت بگو

- در چه کارهایی به مادرت کمک می کنی؟
- اگر بال داشتی، دلت می خواست به کجا پرواز کنی؟

گوش کن و بگو

- چند وسیله نام ببر که صدای «ق» داشته باشد.
- دو کلمه که صدای «ل» در آن شنیده شود.

نمایش

- داستان «ببین و بگو» را نمایش دهید.

بگرد و پیدا کن

- دو کلمه که صدای «ق» غیر آخر در آن ها باشد.
- دو کلمه که صدای «ل» در آن ها دو بار تکرار شده است.

کتاب خوانی

- خلاصه ی کتابی را که در کلاس خوانده شد، بگو.

درس ۱۳ نارنج و برنج

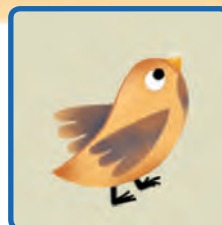
این جا شالیزار است .

مردان و زنان در شالیزار برنج می کارند .

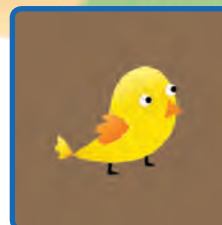
زیر درخت نارنج سه جوجه و پنج گنجشک

بازی می کنند .

شالیزار زیبا و دیدنی است .

گنجشک

جوجه

برنج

نارنج

ج ج

آ ب ب آ د م م س س او و ت ت ر ن ن ای ای ز ا ه ه ش ش ی ی ا ک ک
و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و و

خروس خوش آواز

دو روز پیش، پدربزرگ برای امیریک

خروس خوش آواز خرید.

وقتی که خورشید زمین را روشن کرد، امیر

برای خروس خود دانه ریخت.

خروس به زمین نوک زد و دانه را خورد.

دو

خورشید

نوک

و ← ۹

آا بب آ- دم سس اوو ت ر زن ایی ای ز ا-ه (ه) شش یی ا- کک و

پپ گگ فف خخ قق ل ل جج و ← ه ه ه ه

به دوستانت بگو

- در تصویر درس نارنج و برنج چه چیزهایی می بینی؟
- اگر یک خروس داشتی چگونه از آن مراقبت می کردی؟

بازی

- معلم چند کلمه را روی تخته می نویسد و در هر کلمه یک حرف را خالی می گذارد تا دانش آموزان آن حرف موردنظر را تشخیص دهند و کلمه را کامل کنند؛ مانند «خ...رشید» که دانش آموزان به کلمه ی «خورشید» پی ببرند.

گوش کن و بگو

- به چه جایی شالیزار می گویند؟
- گرما و روشنایی زمین از چیست؟

بگرد و پیداکن

- دو کلمه را که نشانه ی «ج» آخر در آن ها باشد.
- چهار کلمه را که «اُ استثنا» داشته باشد.

کتاب خوانی

- نام کسانی را که در داستان بودند، بگو.

آهو

ستاره‌ها

ماه

کوه

بِهَـ چِه هَوایی!

چِه ستاره‌هایی!

چِه مَتَابِ زیبایی!

ای خُدايِ مهربان،

آسمان و ماه و ستاره‌هایت را دوست دارم.

هـ ر ه ه

آ ب ب آ د م م س س او و ت ت ر ن ن ایی ای ز ا ه (ه) ه ش ش ی ی اُ ک ک

و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و ← ه ه چ چ

چشمه و چراگاه

چادر

چشمه

قوچ

چراگاه

چوپان

قارچ

چه روز قشنگی! چه هوای خوبی!

گوسفندان در چراگاه می چرند.

قوچ کنار چشمه ایستاده است.

چوپان زیر درخت نشسته است.

چ

آ ب ب آ د م م س س او و ت ر زن ای ی ای ز ا ه (ه) ش ش ی ا ک

و پ گ گ ف ف خ ق ل ج ج و ه ه ه چ چ ژ

گوش کن و بگو

- در آخر کدام یک از کلمه‌های زیر صدای «ه» و در کدام کلمه‌ها صدای «ا» شنیده می‌شود؟
کوه - ستاره - به به - خنده
- چند کلمه بگو که صدای «چ» آخر داشته باشند.

بگرد و پیدا کن

- چهار کلمه را که یکی از نشانه‌های «هـ ـ ه» در آن باشد.
- سه کلمه را که صدای «چ» غیر آخر داشته باشد.

به دوستانت بگو

- هنگام شب چه چیزهایی را در آسمان می‌بینی؟

کتاب خوانی

- از کدام قسمت داستان، خوشتر آمد؟

با هم بخوانیم

جشن در آسمان

خورشید زیباست
از دور پیدا است

وقت غروب است
مثل عروس است

*

افتاده رویش
بر روی مویش

یک ابر نازک
مانند یک تور

*

او توی راه است
آقای ماه است

داماد پس کو؟
من شک ندارم

*

در آسمان هاست
همان آن هاست
ناصر کشاورز

جشن عروسی
صدها ستاره

درس ۱۵ ژاله و منیره

گُل‌ها پَرْمُرده بودند.
ژاله و منیره به گُل‌ها آب دادند.
گُل‌ها زیبا و شاداب شدند.
آفرین به ژاله و منیره!

منیره

ژاله

گُل پَرْمُرده

ژ

آا بب آ- د مم سس اوو ت ر ن ای ای ز ا- ه (ه) شش یی اُ- کک و
پپ گگ فف خخ قق ل ج ج و- ه ه- چچ ژ خوا

من خواهر خوبی دارم.

خواهرم، آزاده، قبل از خواب برای

من کتاب می خواند.

خوابیدن

خواندن

من داستان های شاهنامه را دوست دارم.

ما هم دیگر را دوست داریم.

تخت خواب

خوا

آ ب ب آ - د م م س س او و ت ر ن ن ای ی ای ز ا - ه (ه) ه ش ش ی ی ا - ک ک
و پ پ گ گ ف ف خ خ ق ق ل ل ج ج و - ه ه چ چ ژ خوا

ببین و بگو

به دوستانت بگو

- شب‌ها چه موقع می‌خوابی؟ چرا؟
- چه گلی را دوست داری؟

گوش کن و بگو

- چگونه از گل‌ها مواظبت کنیم؟
- دو کلمه را که در آن صدای «خوا» شنیده شود.
- این کلمه‌ها را سه بار تکرار کن: خواهر، ژاله، چادر

نمایش

- کاشتن دانه و آب دادن به آن

بگرد و پیدا کن

- کلمه‌ای را که صدای «ژ» در اول آن باشد.
- سه کلمه را که «خوا» در آن‌ها باشد.

کتاب خوانی

- کدام قسمت کتاب را بیش‌تر دوست داشتی؟ آن را نقاشی کن.

✽ خدا دانایان را دوست دارد.
امام علی (ع)

روان خوانی

قرآن

قرآن، کتاب خدای مهربان است.

من دوست دارم، قرآن بخوانم. قرآن کتاب دینی ما مسلمانان است.
قرآن به ما یاد می‌دهد که راست‌گو و درست‌کار باشیم، از کارهای بد دوری
کنیم و با دیگران مهربان باشیم.
گاهی از پدر و مادرم خواهش می‌کنم که درباره‌ی پیامبران خدا برای من کتاب
بخوانند.

برخی شب‌ها، پدرم داستان‌هایی از قرآن برای من می‌گوید.
من خواندن داستان را دوست دارم.
مادرم می‌گوید: «وقتی بزرگ شدی، می‌توانی قرآن و کتاب‌های خوب دیگری
را بخوانی و چیزهای زیادی یاد بگیری.»

میهن ما

کشور ما ایران است.

ایران میهن ماست. ما میهن اسلامی خود را دوست داریم.

کشور ما بزرگ است و دریا، کوهستان‌ها و دشت‌های فراوان دارد.

ما مردم کشور خود را دوست داریم.

مردم کشور ما، هر جا باشند و به هر زبانی سخن بگویند، ایرانی هستند.

ما ایران و ایرانی را دوست داریم.

✽ خدایا، تو را سپاس که زیبایی‌های آفرینش را برای ما آفریدی.
امام سجّاد (ع)

بخش ۳

آموزش نشانه‌ها (۲)

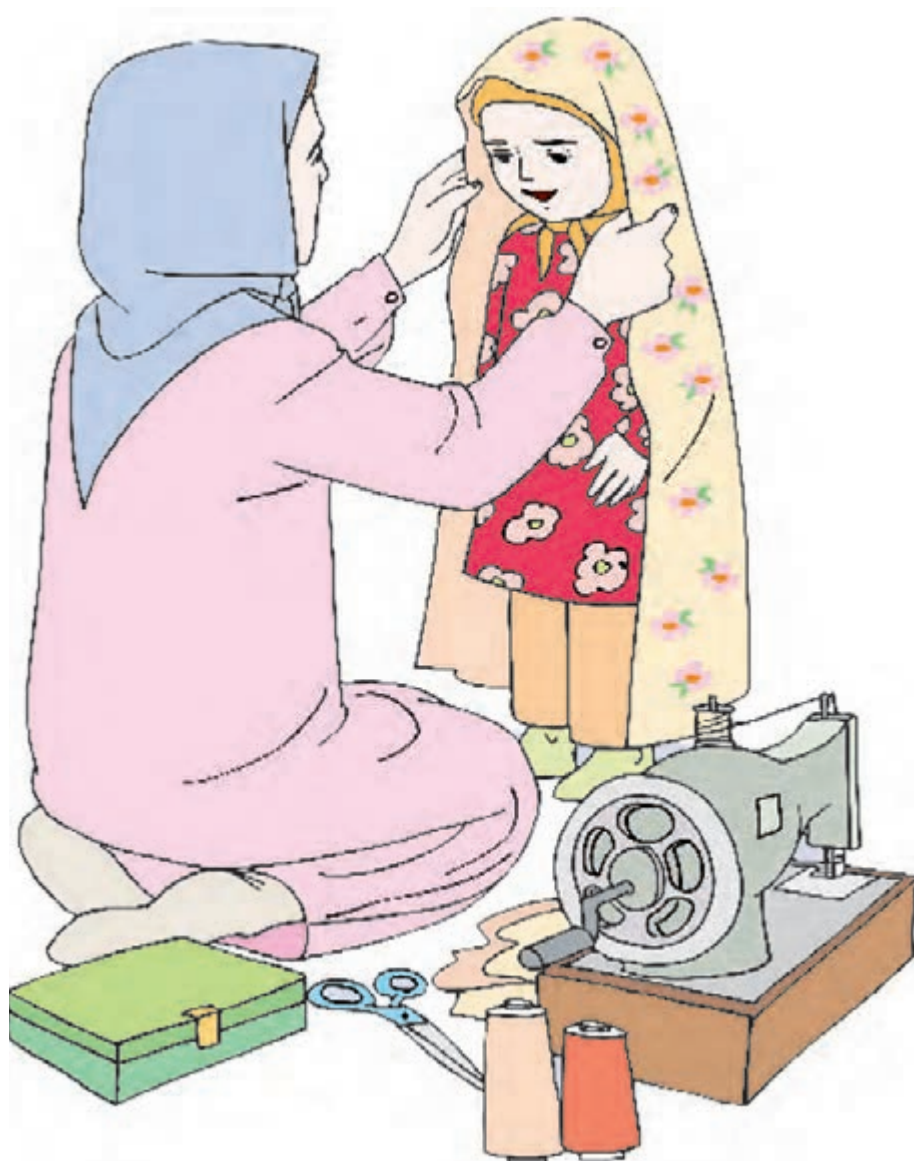
درس ۱۶ در بازار

دیروز من و مادرم به بازار رفتیم. مادرم در راه، دکان‌ها را به من نشان می‌داد و می‌گفت: «این جا نجاری است؛ نجار، پنجره، در و میز می‌سازد. این جا نانواپی است. آن جا کفّاشی است.»

سپس به یک قنادی رسیدیم. مادرم از قنادی شیرینی خرید. او از فروشگاه هم پارچه‌ی گل‌دار قشنگی خرید. وقتی به خانه رسیدیم، مادرم با آن پارچه، چادر ناز زیبایی برای من دوخت. من از او خیلی تشکر کردم.

۳

به دوستانت بگو

- چه دکان‌ها و فروشگاه‌هایی دیده‌ای؟
- از چه کسانی باید تشکر کنیم؟

بازی

- هریک از بچه‌ها، یکی از حروف الفبایی را که خوانده‌اند با سنجاق به پیراهن خود وصل کنند. آموزگار یا یکی از بچه‌ها کلمه‌ای، مانند «گلاب»، را می‌گوید و بچه‌ها به ترتیب کنار هم می‌ایستند تا آن کلمه درست شود.

گوش کن و بگو

- مادر پارچه‌ی چادر نماز را از کجا خرید؟
- مادر چه جاهایی را به دخترش نشان داد؟
- مادر از کجا شیرینی خرید؟

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که تشدید دارند.
- چیزهایی را که پوشیدنی و خوردنی هستند.

درس ۱۷ صدای موج

آیا تاکنون دریا را دیده‌ای؟ دریا بسیار زیبا و تماشایی است.
آسمانِ صاف و آبی دریا خیلی دیدنی است. صدف‌های سفید در کنارِ
دریا، این جا و آن جا دیده می‌شود. صدای موج دریا به گوش می‌رسد.
پرندگانِ دریا، ماهی‌های ریز و درشت را شکار می‌کنند.
جانورانی مانند نهنگ، کوسه، ارّه ماهی و هشت پا در دریا زندگی می‌کنند.

ص ص

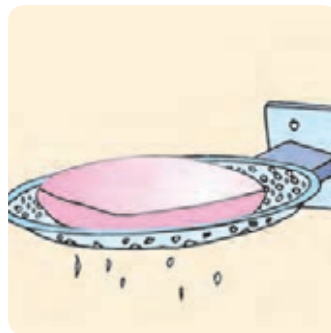
سفر دل‌پذیر

زنگ آخر بود. خانم آموزگار پرسید: «کدام یک از شما تابستان گذشته به مسافرت رفته‌اید؟» آذر دست بلند کرد و گفت: «اجازه؟
تابستان گذشته با پدر، مادر و برادرم به مازندران رفتیم. از دیدن جنگل‌ها، چشمه‌ها، کوه‌ها و شالیزارها لذت بردیم. آن‌جا هوای خوب و دل‌پذیری داشت.»

برادرم گفت:
«کاش می‌توانستم هرچه
را که می‌بینم، بنویسم.»
مادرم گفت: «وقتی به
مدرسه بروی، نوشتن را
یاد می‌گیری اما تا آن
زمان، هرچه را دیده‌ای،
نقاشی کن.»

ذ

به دوستانت بگو

- در مسافرت از دیدن چه چیزهایی لذت می‌بردی؟
- دریا چه چیزهایی را به یادت می‌آورد؟

گوش کن و بگو

- چه جانورانی در دریا زندگی می‌کنند؟
- آذر با چه کسانی به مازندران رفته بود؟

بازی

- آموزگار ابتدا وسیله‌ای را پنهان کند، سپس یکی از بچه‌ها چیزی را که آموزگار پنهان کرده است، پیدا کند و نام آن را بر روی تخته بنویسد (پیدا کردن با زدن ضربه به میز و زیاد شدن ضربه در صورت نزدیک شدن به آن چیز باشد).

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ذ» دارند.
- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ص» دارند.

کتاب خوانی

- داستان یکی از کتاب‌های خوبی را که تا به حال شنیده‌ای برای دوستانت بگو.

با هم بخوانیم

دریا

بسیار	زیبایی	آرام و	شادابی
به به،	تو دریایی	پهنادر	و آبی
با	قایقی زیبا	من در خیال خود	
سوی تو ای دریا		سوی تو می آیم	

جعفر ابراهیمی (شاهد)

درس ۱۸ علی و معصومه

علی و معصومه بچه‌های با آداب و پاکیزه‌ای هستند.
آن‌ها همیشه به دیگران سلام می‌کنند.
وقتی می‌خواهند به جایی وارد شوند، اول در می‌زنند.
برای استفاده کردن از وسایل دیگران، از آن‌ها اجازه می‌گیرند.

وقتی مُعَلِّم درس را شروع می‌کند، خوب به آن گوش می‌دهند.
بعد از درس، وسایل خود را جمع می‌کنند.
بچه‌های با ادب و تمیز، پیش خدا و همه کس عزیز هستند.

ع ع ع ع

مثل خورشید

شبى مهتابى بود .

من و پدرم به آسمان نگاه مى کردیم .

پدرم گفت : «ثُریّا جان ، آیا مى دانى چه چیزى باعثِ

روشن شدنِ زمین مى شود؟»

من چند ثانیه فکر کردم و گفتم : «نورِ ماه .»

پدرم گفت : «آفرین دخترم ! نورِ ماه در شب ، مثل

نورِ خورشید در روز ، باعثِ روشن شدنِ زمین مى شود .»

من آن شبِ مهتابى را فراموش نى کنم .

ث ث

به دوستانت بگو

- برای این که بزرگ‌ترها را خوش حال کنی، چه کار می‌کنی؟

نمایش

- یکی از دانش‌آموزان معلم می‌شود، از بچه‌های کلاس پرسش‌هایی می‌کند و آن‌ها پاسخ می‌دهند.

گوش کن و بگو

- علی و معصومه وقتی می‌خواهند به جایی وارد شوند، چه می‌کنند؟
- چه چیزهایی باعث روشن شدن زمین می‌شود؟

بگرد و پیدا کن

- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ع» در آن‌ها به کار رفته است.
- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ث» دارند.

کتاب‌خوانی

- داستانی را که هفته‌ی پیش خوانده شد، برای دوستانت تعریف کن.

درس ۱۹ حَلَزُون

آیا حَلَزُون دیده‌ای؟ حَلَزُون‌ها بدنی نرم دارند. بیش‌تر آن‌ها، یک صدف دارند که به پشت‌شان چسبیده است. هر وقت حَلَزُون احساس ترس می‌کند، همی بدنش را داخل این صدف می‌برد. حَلَزُون خیلی آرام حرکت می‌کند و هنگام حرکت، سر و بدنش از صدف بیرون است. صُبْح‌ها اگر کنار سبزه‌ها و مزرعه‌ها قدم بزنی، تعداد زیادی حَلَزُون می‌بینی. حَلَزُون وقتی حَرِکت می‌کند، اثرش روی زمین یا هر چیز دیگر باقی می‌ماند. آیا می‌دانی که به حَلَزُون، «حیوانِ خانه به دوش» می‌گویند؟

ح ح

به دوستانات بگو

- حیواناتی مانند جوجه تیغی و لاک پشت، هنگام ترس چه کار می کنند؟
- چه حیواناتی را می شناسی که مانند حلزون بدنی نرم دارند؟

گوش کن و بگو

- بدن حلزون چگونه است؟
- وقتی حلزون می ترسد، به کجا می رود؟

نمایش

- آموزگار دانش آموزان را به صورت گروهی تقسیم می کند و از هر گروه می خواهد که حیوان مورد علاقه ی خود را نام ببرند و در انتها، حرکت آن جانور را در کلاس نشان دهند.

بگرد و پیدا کن

- سه کلمه را که نشانه ی «ه» داشته باشد.
- کلمه هایی را که نشانه ی «ح» داشته باشد.

با کمک آموزگار، شعر مناسبی از مجله‌ی رشد پیدا کن و با دوستان در کلاس بخوان.

درس ۲۰ رضا

صدای اذان را از مسجد شنیدم. همراه پدرم به مسجد رفتم. کنار حوض، وضو گرفتم. وقتی داخل مسجد شدیم، مردم نشسته بودند. دوستم رضا در مسجد نبود. پدرش را دیدم. به او سلام کردم و پرسیدم: «چرا امروز رضا نیامده است؟»

پدرش گفت: «رضا مریض است.» من و پدرم برای سلامتیِ رضا دعا کردیم. بعد از نماز، از پدرم اجازه گرفتم و به دیدن رضا رفتم.

ضد ض

خاطرات انقلاب

کلاس ها و حیاط مدرسه را برای جشن آماده کرده بودند . ما در حیاط ، صف بسته بودیم و مدیر ، خاطراتِ روزهای انقلاب را تعریف می کرد .
او می گفت : «شما آن روزها به دنیا نیامده بودید . مردم ما به رهبری امام خمینی ، به خیابان ها آمدند و راه پیمایی کردند . آن ها شعار می دادند :
«الله اکبر ، خمینی رهبر.»»

شاه ، امام را از مردم دور کرده بود . مردم شاه را نمی خواستند . طولی

نکشید که شاه از ایران فرار کرد. امام خمینی به وطن آمد، آن روز، دوازدهم بهمن بود. از دوازدهم تا بیست و دوم بهمن، که روز پیروزی انقلاب اسلامی است، ده روز است که به آن، «دهه‌ی فجر» می‌گویند. ما هر سال، دهه‌ی فجر را جشن می‌گیریم و یاد امام خمینی و شهیدان انقلاب اسلامی را گرامی می‌داریم.»

ط

به دوستانت بگو

- مردم در روز بیست و دوم بهمن چه می کنند؟
- چه وقت هایی اذان می گویند؟

بازی

- آموزگار چند وسیله تهیه می کند و آن ها را روی میز، با نظم و ترتیب می چیند و روی آن ها را می پوشاند. از هر گروه، یک نفر انتخاب می شود. آموزگار برای چند ثانیه، وسیله ها را به بچه ها نشان می دهد و دوباره آن ها را می پوشاند. از بچه ها می خواهد نام وسیله ها را از حفظ بگویند. هر گروه که وسایل بیشتری را نام ببرد، برنده است.

گوش کن و بگو

- انقلاب اسلامی در چه روزی پیروز شد؟
- صدای اذان از کجا به گوش می رسد؟

بگرد و پیدا کن

- کلمه هایی را که نشانه ی «ط» دارند.
- برای هر کدام از شکل های نشانه ی «ض» یک کلمه بگو.

کتاب خوانی

- کتابی انتخاب گردد و در کلاس خوانده شود.

جشن بهمن

رسیده جشن بهمن	جشنِ بزرگِ میهن
کلاسِ ما دوباره	شده پُر از ستاره
پُر از گل و قاصدک	شکوفه و شاپرک
شده پُر از پرند	پُر از صدای خنده
نُقل و نبات و لبخند	گلاب و عود و اسفند
میهنِ ما شادِ شاد	از غم و غصّه آزاد
	کبری هاشمی

درس ۲۱ لاک پشت و مرغابی‌ها

دو مرغابی و یک لاک پشت، در کنار آبگیری زندگی می‌کردند. با گرم شدن هوا، آبگیر هم خشک شد. مرغابی‌ها مجبور شدند از آن جا بروند. لاک پشت گفت: «من هم با شما می‌آیم.» مرغابی‌ها گفتند: «تو که نمی‌توانی مثل ما پرواز کنی.» لاک پشت غمگین شد. مرغابی‌ها با هم فکر کردند تا راهی پیدا کنند.

روز بعد، کلاغ و جغد دیدند که دو مرغابی چوبی را به متقار گرفته‌اند و لاک پشتی را با خود می‌برند. آن‌ها جیغ زدند و گفتند: «لاک پشت شده پرنده!» مرغابی‌ها به لاک پشت گفته بودند که در راه، هر کس هر چه گفت،

گوش نکنند و جواب ندهد. او مدّتی
ساکت ماند و بعد فریاد زد : «پریدم
که پریدم!» امّا تا دهانش را باز کرد،
از بالا به زمین افتاد.

بازنویسی از کلیله و دمنه

غ غ غ غ

به دوستانت بگو

● چه پرنده‌هایی را می‌شناسی که در کنار آب زندگی می‌کنند؟

گوش کن و بگو

● چرا لاک‌پشت از بالا به زمین افتاد؟
● مرغابی‌ها وقتی که می‌خواستند پرواز کنند به لاک‌پشت چه گفتند؟

بازی

● معلم در یک پاکت تعدادی کلمه قرار می‌دهد. هر کس سه کلمه بیرون بیاورد که در آن‌ها صدای مشترک باشد، امتیاز می‌گیرد.

بگرد و پیدا کن

● کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «غ غ غ غ» دارند.

درس آزاد محلّ زندگی من

این درس را دانش آموزان عزیز با کمک آموزگار خود بنویسند.

درس ۲۲: پیامبر مهربان

پیامبر ما ، حضرت محمد (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) ، در شهر مکه به دنیا آمد . روزی که پیغمبر (ص) به دنیا آمد ، مادرش آمنه خیلی خوش حال شد .

پیامبر اعظم (ص) از همان کودکی بسیار مهربان بود اما در برابر ظلم و بدی هرگز آرام نمی نشست و با آن مبارزه می کرد .

یک شب در کوه، صدای فرشته‌ای را شنید که به او می‌گفت: «بخوان
به نام پروردگارت.»

روزی که حضرت محمد (ص) به پیامبری رسید، «روز مبعث» نام دارد.
ما مسلمانان، این روز را جشن می‌گیریم.

ظ

به دوستانت بگو

- چه روزهایی را می‌شناسی که مردم در آن روزها جشن می‌گیرند؟
- درباره‌ی زندگی حضرت محمد (ص) چه می‌دانی؟

گوش کن و بگو

- پیامبر (ص) در چه شهری به دنیا آمد؟
- روز مبعث چه روزی است؟

نمایش

- ظرف شستن در آشپزخانه را نمایش بدهید.

بگرد و پیداکن

- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ض» دارند.
- کلمه‌هایی را که نشانه‌ی «ظ» دارند.

کتاب‌خوانی

- اسم‌هایی را که در داستان هفته‌ی گذشته شنیده‌ای بگو.

با هم بخوانیم

پیغمبر ما

آن شب ستاره   تا صبح بارید
روشن تر از پیش   مهتاب تابید

*
روی زمین شد   مانند گلشن
از نور، شب شد   چون روز روشن

*
تا صبح آن شب   نوری به پا بود
سرچشمه‌ی نور   غار حرا بود

*
زیرادر آن شب   پیغمبر ما
از جانب حق   شد رهبر ما

علی اصغر نضرتی

جدول الفبای فارسی

صدا و شکل هر یک از حروف فارسی را یاد گرفتیم. اکنون اسم آن‌ها را یاد می‌گیریم.

ا	اَلِف	صد ص	صاد
بب	بِ	ضض	ضاد
پپ	پِ	ط	طا
دت	تِ	ظ	ظا
ثث	ثِ	عع ع	عین
جج	جیم	غغ غ	غین
چچ	چِ	فف	فِ
حح	حِ	قق	قاف
خخ	خِ	کک	کاف
د	دال	گگ	گاف
ذ	ذال	ل ل	لام
ر	رِ	مم	میم
ز	زِ	ذن	نون
ژ	ژِ	و	واو
س س	سین	ه ه ه	ه
ش ش	شین	ی ی	ی

✽ خدایا، زبانم را به گفتن سخن حق، عادت بده.
امام سجّاد(ع)

روان خوانی

شادیم و پاک و خندان

ما کودکان ایران	شادیم و پاک و خندان
در چشم‌های ما هست	نور امید و ایمان
ما مثل غنچه هستیم	امروز در دبستان
فردا شویم یک گل	در باغ سبز ایران
شعر و ترانه‌ی ما	این است، با ما بخوان
پاینده باد اسلام	جاوید باد ایران

شکوه قاسم‌نیا

چهار فصل

هر سال چهار فصل دارد: بهار، تابستان، پاییز و زمستان.
در بهار هوا کم کم گرم می شود. برف کوه ها آب می شود. درختان برگ و شکوفه می دهند.
عید نوروز، روز اول بهار است. آیا می دانی ماه های فصل بهار، چه نام دارند؟

پس از بهار نوبت تابستان است. در این فصل، کشاورزان گندم و جو را درو می کنند.
بچه ها، شنا کردن در تابستان را دوست دارند. حالا بگو نام ماه های فصل تابستان چیست؟

پاییز فصل سوم سال است. برگ بعضی درختان زرد می شود و می ریزد. مهر، ماه اول فصل پاییز است. در این ماه، مدرسه ها باز می شود. آیا می دانی نام ماه های فصل پاییز چیست؟

آخرین فصل سال، زمستان است. زمستان را با برف و سرما می شناسیم. آیا نام ماه های این فصل را می دانی؟
راستی، درباره ی آفریننده ی این همه زیبایی فکر کرده ای؟

داستان ...

داستان را به کمک تصویرها بخوان و یک نام قشنگ برای آن انتخاب کن.

سارا کوچولو در دفتر نقاشی، یک کشید. یک سرخ و سفید و زبر و

زرنگ که دانه می خورد. بعد در آن طرف ، یک کشید؛ قهوه‌ای و زیبا.

که خوابید، سارا کوچولو از اتاق بیرون رفت. از خواب پرید. چشمش

به افتاد. چاق و چله، ترسید و سارا را دید. آن را برداشت و یک

کشید. افتاد توی رودخانه. زد زیر خنده. ناگهان چشم روباه به

سارا افتاد. آن را برداشت و را پاک کرد و خروس را دنبال کرد. خروس هم بی کار

نشد. یک کشید. محکم به خورد. را برداشت

و را پاک کرد. این بار یک کشید و رفت بالای .

هم می خواست از بالا برود، ولی افتاد زمین. دیگر دنبال نرفت. چشم هایش

را بست و توی سر جایش خوابید. هم رفت سر جایش تا دانه بخورد.

نیایش

ای خدای مهربان، تو را شکر می‌کنیم که به ما توانایی دادی تا خواندن و نوشتن را یاد بگیریم.

خدایا! از آموزگار خوب خود، سپاس گزاریم که به ما خواندن، نوشتن و درست فکر کردن را یاد می‌دهد. از پدر و مادر دل‌سوز خود، سپاس گزاریم که برای بزرگ کردن ما زحمت فراوان می‌کشند.

خدایا! امروز که آخرین درس کتاب را می‌خوانیم، بسیار خوش حالیم که می‌توانیم داستان‌های شیرین و کتاب‌های آموزنده بخوانیم.

برای مشاهده‌ی فهرست کتاب‌های مناسب، رمزینه‌ی سریع پاسخ را اسکن کنید.

